

Franz Albert Aepinus

Programma Funebre, Qvo Rector Academiae Rostochiensis, Franc. Albert. Aepinus ... ad Frequentem Comitatum Simultanei Funeris, Præstantissimo Fratrum Pari ... Dn. Christiano Rudolpho Stolten/ Utr. Jur. Candidato Dexterrimo Dignissimoque, ut & Ornatissimo ac Nobilissimo, Dn. Henrico Christiano Stolten/ Rei Oeconomicae Consecraneo solertissimo, hodierno die IV. Octobris, Anni MDCCXXXVI. abs Relicta Mæstissima Familia Christianorum more rituque solenni parati, Procures Ac Cives Academicos ... convocat ac invitat

Rostochii: Typis Johannis Jacobi Adleri, [1736]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn179907059X>

Druck Freier Zugang

Circa 80 Rostocker Philanthrop. Programme,
meist Festschälle in vorliegenden bürgerl. Familien besitz.

(Zinsv. u. d. nobilitierten Familien:

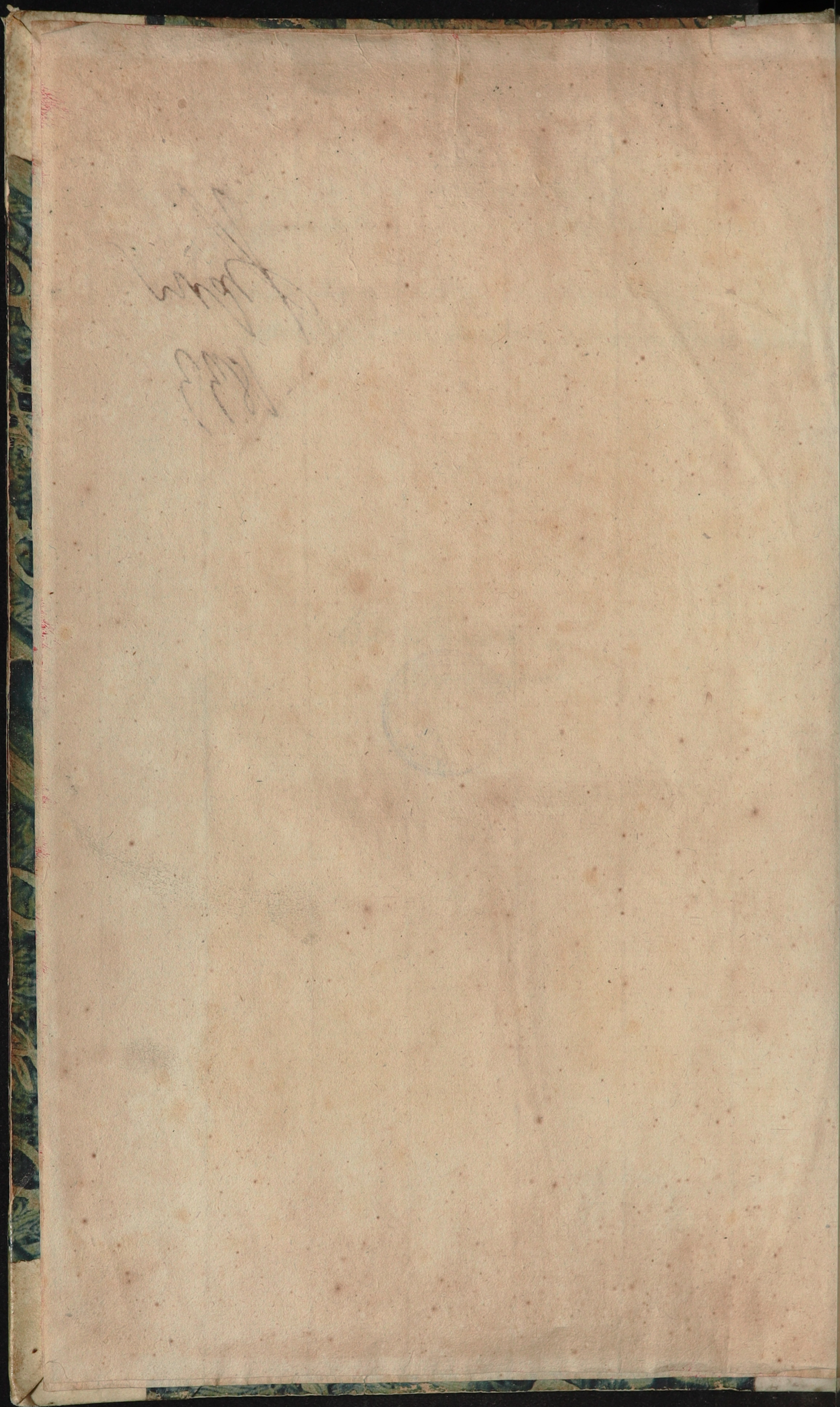
Nettelbladt, Preen, Quistorp, Schoepffer, Schuckmann)
u. a.

82 Stücke

Mk1b Gen - 40
2/3 II

9/1
Herr.
1833.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12/13.
14.
15.
16/17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24/25.
26.
27.
28/29.
30.
31/32.
33.
34.

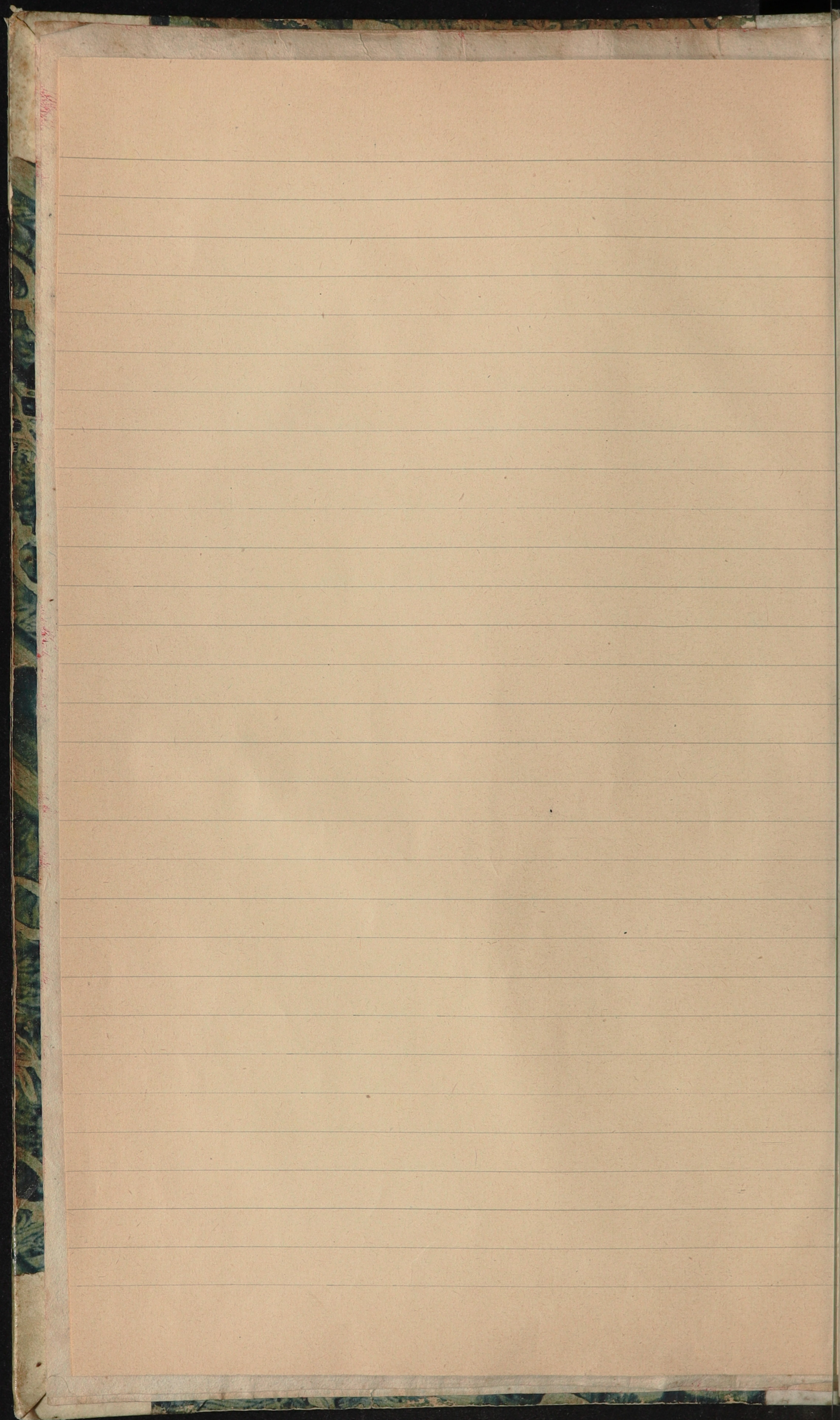
Leichenprogramme, alphabetisch geordnet
nach d. Namen d. gefeierten Person, nebst Sterbejahr.

L - Z

1. Quistorp, Anna Christina, geb. Lenthe. 1753
- 2/3. Luger, Johann Georg. 1748.
4. — — — (Vater). 1751.
5. Mantzel, Kaspar. 1735.
6. — , Maria Justine Margarete. 1742.
7. Schweder, Margarethe, geb. Meyer. 1728.
8. Meusling, Catharina Margareta verh. Pries. 1733.
9. Michelsen, Andreas. 1730.
10. Becker, Catharina Elisabeth, geb. Michelsen. 1744.
11. Michelsen, Christoph Andreas. 1746.
- 12/13. Jaddel, Isabe Dorothea, geb. Michelsen. 1745.
14. Müller, Karl Ludwig. 1761.
15. Nettelblatt, Heinrich [Vater] 1735.
- 16/17. — — [Sohn] 1761.
18. Neucranz, Anna Margareta. 1726
19. Niehenck, Joh. Balthasar. 1738.
20. Niemann, Johann. 1746.
21. — , Michael. 1729.
22. Oerthling, Joachim Felix. 1745
23. Meyer, Anna Maria, geb. Pauli. 1738.
- 24/25. Engelsen, Maria, geb. Pauken. 1738.
26. Petersen, Johann Christian. 1766.
27. Prehn, Wilhelm. 1751.
- 28/29. Pries, Joachim Heinrich. 1763.
30. Quistorp, Hugo Theodor. 1732.
- 31/32. — , Johann Jakob. 1767.
33. — , Lorenz Gottfried. 1743.
34. — , Johannes Christian. 1722.

35. Rassow, Julius Friedrich. 1740
36. Redeker, Heinrich Rudolf. 1716.
37. Richter, David. 1753.
38. Danckwarth, Catharina Emerentia geb. Schaeffer. 1737.
- 39/40. Schaper, Johann Ernst. 1721
41. Scheffel, Heinrich Gustav. 1738.
- 42/43. Schmidt, Jonas. 1745.
- 44/45. Schoepffer, Johann Joachim. 1719.
46. Schuckmann, Heinrich. 1706.
47. Dörcks, Margaretha, geb. Schuckmann. 1731.
48. Schmidt, Isabe Margaretha, geb. Schwabe. 1743.
49. Zeidler, Anna Emerentia, geb. Schwartz. 1729.
50. Senst, Agneta Sophie, 1729.
51. — Hermann Peter. 1728.
- 52/53. Sibeth, Karl. 1734.
54. Sivers, Jakob. 1729.
55. Luger, Christine Elisabeth, geb. Spalding. 1746.
56. Spalding, Johann David. 1757.
57. — Thomas. 1743.
58. Burgmann, Anna Christina, geb. Stein. 1773.
59. Stein, Walthier. 1739.
60. Stever, Johann Kaspar. 1729.
61. — , Johann Valentin. 1755.
62. — , Theodor Matthens. 1735.
63. Stieber, Georg Friedrich. 1755.
64. Wetken, Catharina Margareta, geb. Stindt. 1743.
65. Stolte, Christian Rudolf. 1680-1731.
66. — — — 1711-1736.
Heinrich Christian. 1715-1736.
67. — , Peter. 1733.
68. Töppel, Margareta Catharina, verh. Oldenburg. 1774.

69. Verpoorten, Theodor. 1728.
70. Weiß, Margaretha Agnes, geb. von Heidenkopf. 1726.
71. Weidner, Johann Joachim. 1732.
72. Weiß, Gottfried. 1697.
73. Wetken, Johann Georg. 1716.
74. Wilde, Joachim. 1737.
75. Weidner, Johann Joachim. 1732.
76. Barnstorff, Anna Margaretha, geb. Willebrand. 1724.
77. Willebrand, Martin Albert. 1746.
78. Stein, Anna Dorothea, geb. Wolff. 1744.
79. Wolfraath, Dietrich Samuel. 1753.
80. Wulf, Catharina Margareta, verh. Stein. 1734.
81. Zaidler, Johannes. 1727.
82. Zinck, Johannes. 1732.

66.
PROGRAMMA FUNEBRE,
RECTOR ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS,
^{quo}
FRANC. ALBERT. ÆPINUS,
Phil. & S. S. Theol. D. hujusque Prof. Ducal. Publ.
& Consil. Consistor. FCtatis suæ hodie Decanus,
AD FREQUENTEM COMITATUM
SIMULTANEI FUNERIS,
PRÆSTANTISSIMO FRATRUM PARI,
PRÆ-NOBILISSIMO atque DOCTISSIMO DOMINO,
DN. CHRISTIANO
RUDOLPHO Stolten,

Utr. Jur. Candidato Dexterrimo Dignissimoque,
^{ut &}
ORNATISSIMO ac NOBILISSIMO,
DN. HENRICO
CHRISTIANO Stolten,

Rei Oeconomicae Consecraneo solertissimo,
hodierno die IV. Octobris, Anni MDCCXXXVI.

^{abs}

RELICTA MŒSTISSIMA FAMILIA
Christianorum more rituque solenni

^{parati,}

PROCERES AC CIVES ACADEMICOS
O. O. HONORATISSIMOS,

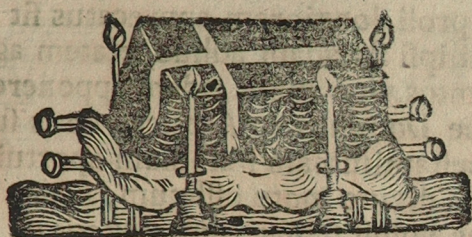
quo par est officio decenteque humanitate
convocat ac invitat.

R O S T O C H I I,

Typis JOHANNIS JACOBI ADLERI, SERENISS. PRINCIPIS
& ACAD. Typographi,

PROGRAMMA FUNEBRE
RECTOR ACADEMIAE ROSTOCKENSIS
FRANC. ALBERT. EPINUS.
Phil. & S. Theol. D. huiusque Prof. Ducal. Publ.
& Consil. Confessor. Rectoris huius hodie Decanus.
AD RECONVENTUM COMITATUM
SIMULTANEI FUNERIS.
PRÆSTANTISSIMO FRATRUM PARL.
PRÆ-NOBILISSIMO DOCTISSIMO DOMINO
DN. CHRISTIANO
RUDOLPHO
Ur. Jur. Candidato Dexterrino Distinguido
ORNATISSIMO ac NOBILISSIMO
DN. HENRICO
CHRISTIANO
Rei Oeconomice Collegio huius
hodieque die IV. Obijt. Aetate MD. XXXVI
RELICTA MOSTISSIMA FAMILIA
Christianorum more riteque solenni
PROCEDES AC CIVES ACADEMICOS
O. O. HONORATISSIMOS
quo per offitio decetque huius
CONVOCAE AC INVIT.

ROSTOCK
J. HANIS JACOB ADLERI, SEKRETARIS, PRINCIPIS
& ACADE. Typographi.

Ugubre scribendi genus ut aggrederer, rogatus, nisi officii, quo adhuc fungor, Rectoralis ratio obstaret, id, quam in me suscipere, declinare maluisssem. Ut enim proprium, in quo supremi rerum nostrarum Directoris ex voluntate vivo, dum ubique lugubria memet ipsum circumdant, viduum acerbissimumque mihi luctum non commemorem, quippe quem, utut ceteroquin assiduum, hac occasione, funeralia meditando, latentibus sub cinere quasi favillis denuo exsuscitatis, renovatum sentire me oportuit; est ipse sane, de quo commentandi mihi negotium impositum, præsens hicce casus sat tristis atque flebilis, eoque luctuosior, quò magis ille, florentissimæ nuper, & ante quinquennium adhuc, de publicis Rostochii rebus, in statu tam Civico, quam Senatorio, perquam egregie promeritæ, indeque inter nos honoratissimæ, Familiæ, quoad sexum masculinum, quod tamen DEI bonitas avertat! finem accelerare, & exitum in hac urbe minitari, videri potest. Ecquis etenim nostrum, qui non omnium ore celebratum **STOLTENIANUM**

nomen inaudiverit? aut florentem heic loci multos per annos âque cunctis in pretio habitam Familiam hujus nominis ignoret? Atat, quam ante superius lustrum paucosque, qui superant, menses in optimo quasi jucundissimoque flore constitutam nos conspexisse, recordamur, ea nunc, elapsis vix totidem annis, non accisam duntaxat, sed tantum in sexu superiore non penitus excisam oculis se nostris exhibet. Etenim & stirps ipsa jam extirpata jacet, & præstantissimi rami virentes florentesque, ac uberem florendo, suo tempore carpendum, fructum promittentes, unico duntaxat adhuc furculo superstite, conciderunt. Nam quarto Seculi, quod vivimus, decennio inchoante, Progenitor ipse morte è conspectu hominum decessit, quem, triennio post vix dum finito, Conjux sequebatur, & Genitrix, ex qua vitam omnis conjugii hujus progenies acceperat. Sed hanc â nobis abeuntem obitu suo, semestri circiter spatio, jam anteverterat, completo nondum ætatis anno supra vicesimum septimo, adeoque in optimo flore constitutus quidem, at vigore tamen ex aliquo tempore viriumque firmitate destitutus, & continuo propemodum cum morbo conflictatus, filius natus maximus, Consultiss. DN. PETRUS STOLTE, J. U. D. fulgidissimus, d. 22. mensis Octobris Anni MDCCXXXIII. paterno sepulchro illatus. Quibus, tam brevi temporis spatio, tribus ex unâ domo deductis funeribus, neminem, conjicio, temerè fuisse, qui non superstiti proli longiorem apprecatus sit ætatem, utque Parentibus (nam & hi ipsi floridam adhuc ætatem agentes hinc decesserunt) Fratrique ademptos vitæ annos eidem apponeret, qui supremus est vitæ nostræ necisque Dominus ac Arbiter, votis suis contenderit. At experiri hanc præstantissimam Familiam oportuit, cujus Altissimum Numen per Vatem divino motu afflatum, *Esaïam Cap. LV. 8. 9.* nos omnes commonefactos voluit: *Non enim cogitationes meæ, cogitationes vestræ, nec viæ vestræ, viæ meæ; dictum Jehovah: Sed sicut alti sunt cæli præ terra; sic altæ sunt viæ meæ præ viis vestris, & cogitationes meæ præ cogitationibus vestris.* Nam & in præsentem hoc casu reperitur, cur cum eodem Propheta *Cap. XLV. 15.* exclamandum nobis sit: *Profecto, Tu DEUS occultus: DEUS Israël, Salvator!*

En etenim! Supererat hucusque, quamdiu providentiæ cœlesti placuit, florentissimæ, Juvenilis partim, partim adolescentis, ætatis, fratrum aurâ vescentium trias, de quâ spem unusquisque conceperat haud debilem, futurum, ut eadem avitum paternumque nomen ad se ram usque posteritatem propagatura sit, atque Familiam Amplissimam ulterius amplificatura. Sed frustrata nos est illa spes, & quicquid boni fuerit ominis, cuncta nos fefellere. Nam præterlapsus superior mensis iterum iterumque nosmet edocuit, cogitationes Altissimi diversas â nostris esse cogitationibus, vitæque humanæ fugacitatis notabile nobis exhibuit documentum. Neminem quippe locum hunc incolentem fugit, unius octidui spatio nuper admodum, præter omnium opinionem & expectationem, laudatæ sæpius Familiæ filiorum ætate florente, ac fratrum integræ spei par, è vitâ denuò sublatum esse. Primum quidem, qui major eorum natus erat, cuique in spem optimam Parentis impositum fuit nomen, decessit *Præ-Nobilissimus atque Doctissimus DN. CHRISTIANUS RUDOLPHUS STOLTE, Jur. Utr. Candidatus*

didatus dignissimus atque persrenuus, à quo multum eximii boni in publicam rem olim profecturum, quotquot interius eum cognoverant, non ominabantur solum, sed & pollicebantur. Decumbebat jam tum equidem, qui ordine nascendi eum insequabatur, & fratrum erat tertius, *Nobilissimus ac Præstantissimus Juvenis*, HENRICUS CHRISTIANUS STOLTE, quem itidem Cælum donis ornaverant non vulgaribus, queis olim, si DEO visum ita fuisset, publico Patriæ bono potuisset prodesse.

Quæ dum mecum volvo, haud intempestivè memoriæ succurrit divini quondam populi Regis, quo nec major fuit, nec sapientior alter, quove nec quisquam mundanarum rerum omnium vanitatem vel melius agnovit, vel plenius repræsentare valuit, Salomonis *Eccles. I.*

4. effatum: דור הולך ודור בא: *Generatio abit, generatio advenit.* Sunt equidem inter Interpretes, quibus verba hæc de tempore, cum hominibus, qui in eo vivunt, quam de solis hominibus, accipere, ideoque vocabulum דור per *etatem* potius, quam *generationem*, latinè verti & exprimi, melius videtur, uti SEB. SCHMIDIO *Comment. in Kabeleth s. Ecclesiasten ad d. I.* Sunt tamen etiam, non Ebræi duntaxat, sed & Christianorum è numero, qui de hominibus interpretantur, sicut è nostris GEIERUS *Comment. in Salom. Ecclesiast. b. I.* ex quo, non possum, quin hæc transcribam: Abire per euphemismum ponitur pro mori; mors enim est abitus hominis ex suâ domo in domum sepulchri æternam, (Cap. XII. 5.) ex domo hujus mundi ad vitam alteram, ex tempore ad æternitatem &c. Atque huc etiam respexisse videtur LUTHERUS noster, hunc locum vertendo: Ein Geschlecht vergehet, das ander kömmt. Cui & aliorum, tam Pontificiorum, quam Calvino-Reformatorum translationes Germanicæ consonant, sicut & Belgica habet: Het een Geslacht gaet, ende het ander Geslacht komt. Judaica verò Germanica Versio reddidit: Das eine Gebürd geht, und das ander Gebürd kumt. Scilicet, non singulorum duntaxat hominum ex mundo abitus, sed totius quoque cujusdam generis, seu gentis atque Prosapiæ heic commodè intelligi potest interitus, experienciâ ipsâ, certissimâ rerum magistrâ testeque locupletissimâ, id comprobante. Condocet etenim illa, integras sæpe familias sicuti nominis famâ celebritateve, Status munerumve conditione ac dignitate, opibus, potentiâ, honorum & existimationis civilis gradibus; ita & quoad numerosam propaginem & extensionem Personarum ejusdem sanguinis in Patriâ circumjacentibusque regionibus ampliorem atque diffusiozem, alias crescere, alias decrescere; quinimò multas cum tempore tandem non imminui tantum, sed penitus extirpari, ac in posteris superesse desinere, adeò quidem, ut earum vel ipsa nomina deleta dudum inter nos experiamur, & è viventium memoriâ prorsus sublata. Non est, ut è longinquo talia arcessamus, aut peregrina colligamus exempla, cujusmodi hæc ipsa inter mœnia nostra, & ita dicere si licet, domestica sunt in promptu. Haud paucæ namque Historicorum monumentis celebrantur familiæ in hac ad Varnum urbe quondam florentes, & vel Consulari, vel Senatoria dignitate præfulgentes, quarum ne quidem fando nunc amplius nomina memorantur, aut in ore hominum geruntur. Quisquis etenim eleganter eruditi illius quondam heic Civis urbici, PET. LINDENBERGII *Chronicon Rostochiense Lib. V. Cap. IV.*

B

quod

quod est de familiis quibusdam clarissimis perlegerit, eum ab initio statim conquestum esse, videbit: *Quemadmodum Athenis Leontidum, Acamantidum & Antiochidum, (unde Themistocles, Pericles & Aristides processere) Romæ tot Tulliorum, Æmiliorum, Papiriorum, Serviliorum, Portiorum, Scipionum, Flaviorum & Nervarum, ob præclara facta & felicem administrationem non tantum ad perpetuam nominis famam, verum ad longam quoque stirpis successionem temporis quadam felicitate pervenerunt: ita & Rostochii prosapias quasdam ortas comperimus, quæ nomina sua, longâ annorum serie ad posteritatem transmiserunt, & tandem, ut sunt fugitiva & transibilia humana omnia, patrum nostrorum memoria, factorum iniquitate prorsus interciderunt defeceruntque. Quarum posteaquam catalogum quendam protulisset, commemorat, Prædecessores, memoriam illarum conservaturos, eas hisce Germanicis, iisque rudibus rhythmis, quos (cum ipso Lindenbergio loquor) vetustatis, non venustatis gratia appono, inclusisse:*

De Witten, Wilde, Wulff, hebben Hollogen,
Und Schwemmen tho Grenz, aver de Ala,
Dat ervöhren de van Baggele, Bufe,
Und Blesen int Horn, dat men idt hörde
Tho Kröpelin up dem Kerckhave,
Do quam Katzow tho Maken.

Quanquam nec isti omnium illarum nomina comprehendant, siquidem & die München, Gossfelder, Lagestraden, Wokrente, Esselfoter, Lawen, Nachtraven, allegantur, quarum abs aliquibus pars platearum urbis, in quibus fortè domicilia sua habuere, denominationem traxerunt, & in hunc usque retinent diem, familiis istis dudum licet extinctis. Non vacat, nec opus arbitror esse, ulterius progrediendo, plura hujusmodi conquirere, cum experientia non egeat testimonio proximiori. Quid autem mirum, mortalium genus in suis partibus talia experiri fata? à quibus nec integræ Respublicæ, magnæque Regna & Imperia non immunia existunt, quemadmodum vel ex Danielis Prophetæ, quem arcanorum factorum DEUS conscium effecit Vatem, oraculis constat, quorum complementa Historiæ contestantur, de quibus in præsentia plura non licet. Et quanquam vaticinia hæc, ex parte saltem, dubia reddere allaboraverit Celeberr. Helmestadiensium Philologus, HERM. BON DEN HANDE, Scripto, cujus inscriptionem fecit: *Danielis quatuor Animalia, non quatuor Monarchiarum Fabula, sed quatuor Regum Babylonis, Nebucadnezaris, Evilmerodachi, Belsazaris & Cyri, Historia;* tamen, ut aliæ singulares ejus, quæ operam navavit, in interpretatione S. Scripturarum opiniones fidem vix invenerunt; ita & hujus istius vel examen instituere, vel refutationem, loci præsentis non est, neque prægnantis causæ quidpiam, cur à receptâ communiter sententiâ sit recedendum.

Quam autem vellem, apparata hodie Fratrum desideratissimorum funera, cum iis, quæ eadem in Familiâ, tam brevi, iam antegressa memoravimus, tales mihi de fugacitate non singulorum tantum hominum, sed integrarum quoque familiarum inconstantiâ ac instabilitate cogitationes concipiendi occasionem non suggessissent,

fissent, nec præmaturus eorum obitus gentis istius nominisque ruinæ metum plurimis incuteret, quem tamen supervacaneum vanumque futurum, auguror voveoque. Superstat enim, gratiosâ Numinis voluntate, Fratrum STOLTIORUM natu minimus, JOHANNES ALBERTUS, in Patriæ pariter atque Familiæ spem adolescens puer, mense Septembri Anni MDCCXXVII. in lucem hanc editus, decimum adeò vix ante paucos dies ingressus ætatis annum, quem nunc ut unicum aviti paternique nominis ac sanguinis propagatorem futurum respiciunt omnes. Meminimus quippe, Beatum illius Parentem etiam unicum ab Avo, post ejus fata, relictum filium exstitisse, quatuor tamen, per quos, si DEO haud aliter visum fuisset, genus hoc propagari lateque diffundi potuisset, filiorum Progenitorem factum. Quocum igitur ut illum similia felicia fata maneant, ipseque maturè ac constanter paternas æmuletur virtutes, est in omnium genti huic benè cupientium votis.

Sed nunc demortui me vocant, quorum utpote causa potissimum calamus arripiendus mihi fuit, eorum vitæ curriculum, cui, quantumlibet breve tantum fuerit, sua tamen deneganda laus non est, descripturo. Quandoquidem autem eadem prorsus amborum germanorum utrinque origo, satis erit, Progenitores semel nominasse, de quibus conjunctim gavisi fuere. Sequemur hinc in illorum enumeratione, quæ in tribus jam dictis unius hujus Familiæ funeribus intra quinquennium promulgata sunt, exstantia Programmata.

At sine iis etiam ignotum nemini nostrum est, *Genitorem* piè defunctorum exstitisse Virum Præ-Nobiliss. Ampliss. ac Prudentiss. DN. CHRISTIANUM RUDOLPHUM *SEDLER*, Senatorem de Civitate hac perquam egregiè promeritum, quem ineuntis Anni MDCCXXXI. mense Febuario, magno sui desiderio relicto, piè placideque in Domino obdormivisse, recordamur.

Genitricem autem osculati sunt Fœminam Præ-Nobiliss. Amplissimisque sexum muliebrem condecorantibus virtutibus exornatiss. CHRISTINAM ELISABETHAM FÖRSTERIAM, quam itidem, cum florentis adhuc ætatis esset, Anno MDCCXXXIV. exeunte mense Martio, mortalitatem hanc cum immortalitate commutasse, cunctis in recenti memoriâ hæret.

Ad *Avorum* deinde recensioem quando nobis accedendum, quò distinctius exhibeantur, paternam stirpem utriusque lineæ, in unâ serie primum spectabimus. Hic igitur *Avum* agnovere Nobiliss. ac Præstantiss. Virum, PETRUM *SEDLER*, Civem inter primos atque Negotiatorem florentiss. simulque ædis D. Virgini quondam consecratæ Præfectum ac Curatorem fidelissimum. *Aviam* verò Præ-Nobilissimam summisque Sexus sui virtutibus fulgentiss. Fœminam, WENDULAM *MESEBACHER*, quam, post aliquot ab obitu laudati prioris ejus mariti annorum decursum, in matrimonium adscivit Præ-Nobiliss. Consultiss. ac Prudentiss. à duodecennio jam nunc B. DN. JOHANNES JOACHIMUS *SEDLER*, Jctus atque Primarius Civitatis hujus Consul, Vir meritis publicæ rei præstitis nulli secundus, quem uterque piè Defunctorum affectu prorsus avito se prosequutum experti sunt.

Proavus lineæ superioris contigit ipsis Eximius Vir, ejusdem cum Avo nominis, PETRUS SEBES, quem itidem negotiationes atque commercia, cum Anglis præsertim ac Batavis exercita, celebratum fecerunt. Atque hic est, in quo, quoad Lineam hancce, nobis est subsistendum, dum, ob notitiæ defectum, ulterius, ad Abavos & Atavos, quos in Belgio floruisse, conjectura est, ascendere non licet. Id quod tamen quoad sequiorem seu Avæ Lineam ascendentem, tanquam in loco, felicius procedet.

Hic namque *Proavum* reperimus Prænobiliss. ac Prudentiss. DN. CHRISTIANUM KNESEBECER, Senatorem Rostochienssem, & Camerarium primum Gravissimum, qui, raro apud nos exemplo, secundum supra octogesimum ætatis agebat annum, cum, laboribus atque senio confectus, Anno inchoantis tum Seculi nostri IV. ad vitam meliorem abiret. *Proaviamque* excellentium virtutum coronâ ornatissimam, MARGARETHAM SEBESSEN.

Porro & hic *Abavos* utriusque lineæ memorandos invenimus, & in priori quidem Integerrimum Virum, HENRICUM KNESEBECER, Civem hujus loci Primarium & Mercatorem florentissimum, cum ejus Conjuge, Virtuossimâ ELISABETHA PRUSSENIA, Defunctorum nostrorum *Abaviâ*, Filia verò Civis Primarii ac Zytopæi Rostochiensis fulgentissimi quondam, Nicolai PRUSSEN, ac Ornatissimæ SARÆ HUNDERMANNÆ, quos adeo *Nostri* in hac stirpe *Atavum* & *Ataviam* co'uerunt.

In posteriori lineâ verò *Abavus* exstitit Vir tam consilio prudentissimus, quam armis perstrenuus, Præ-Nobiliss. DN. ZACHARIAS SEBES, Senator Civitatis hujus, & militi urbis præfidiario, Centurionis, quem & Capitaneum dicunt, caractere Præfectus, utroque hoc officio summâ & apud posteros laude functus. Et *Abavia* Fulgissima Matrona, Wendula WEDJES.

Ulterius ascendentibus occurrit & *Atavus*, Ampliss. atque Præ-Nobiliss. DN. PETRUS KNESEBECER, Serenissimi quondam Principis ac Domini, DN. ADOLPHI FRIDERICI, Ducis Megapolitani, gl. record. Præfectus Dobberanensis, cum *Ataviâ*, quæ decus sui Sexus olim habita fuit, SARA BANNOWEN; &

Tritavus quoque, Præstantissimus HENRICUS KNESEBECER, oppidi in hoc Ducatu Warenensis ætate suâ primarius Civis atque Negotiator, cum Conjuge laudatissimâ, AGNETA NETTEBLUTTES, ex florentissima quondam heic loci Familiâ oriundâ, quam igitur *Nostri* Fratres *Tritaviam* suam sunt venerati.

Atque sic Prosapiâ paternâ, quantum fieri potuit, hætenus lustratâ, nunc demum ad maternum etiam Genus contemplandum nos convertamus, ordo postulat. De quo verò conquerendum est, quod ultra secundam in eo generationem ascendere, pluriumque Majorum utriusque sexus nomina, prout in isto factum, referre non liceat, cujus rei causas ex dicendis intelligere dabitur.

Avum interim Maternum piè defuncti Fratres salutavere Nobiliss. Præstantiss. ac Peritiss. WILHELMUM FÖRSTERUM, Amplissimi Senatus Civitatis hujus Varniacæ Pharmacopæum, Virum Literarum elegantiorum non ignarum, & in Arte suâ exercitatissimum, quem

quem singularis comitas atque humanitas omnibus commendabat, cuique dexteritas atque peritia famam conciliabat eam, ut liberæ S. R. J. Reipublicæ Lubecensis Senatus Amplissimus eum abhinc ad se Lubecam evocaret, publico præcipuoque loci Pharmacopolio præfectum. Quibus elogiis eum in funere Filiæ, B. STOLTENIÆ, ante triennium, publicatum Programma non immeritò mactare, confitebuntur, qui mecum illius, cum heic loci adhuc degeret, pleniorē adepti notitiam fuerunt.

Aviam autem Maternam Nostri nacti fuerunt Eximio virtutum pariter ac aliorum donorum ornatu admodum conspicuam Fœminam, Nobilissimam MARGARETHAM NETTELBLATTIAM, at in ætatis optimo flore summoque vigore hic in Patriâ adhuc, antequam Maritus, ceu dictum, Lubecam hinc domicilium transferret, mortis violentiæ succumbentem. Quæ quidem Amplissimæ quondam hîc loci stirpis atque familiæ Nettelblattianæ, quæ Viros etiam aliquot Senatoriâ dignitate gaudentes pepererat, atque cum eâ, quæ hodiernum ex voluntate DEI superstat, Nettelblattiana domu, suis quoque laudibus & existimatione florente, non confundendæ, fuit propago. Quandoquidem autem ea penitus tandem extincta, inde evenit, ut posteriores in eadem Ascendentes allegare non valuerimus. Quod idem etiam, quantumlibet aliâ tamen ex causa, circa masculam Proavorum lineam nobis contigit. Quoniam enim prælaudatus B. DN. FOERSTERUS, tanquam peregrinus & advena hanc urbem ingressus, in quâ domicilium quidem, DEO sic disponente, primamque fortunarum sedem invenerat ac constituerat, post autem non multorum annorum decursum aliorum, uti relatum, migrans, alibi locorum, nulla propagine macula relicta, vitam finivit, non licuit nobis illius stirpem & originem curatius indagare, nisi quod non incertum nobis sit, eum Celebrissimi quondam nominis Wittenbergensium ac Mansfeldensium Theologi, JOHANNIS FÖRSTERI, descendentem atque progeniem fuisse.

Sint ergo hæc de stirpe Defunctorum satis, ex quibus iterum iterumque discimus superius dictorum veritatem, non singulos solummodò nos mortalitati subiectos, sed integras etiam familias vanitati ac interitui obnoxias esse. Cujus ut, quod ducturi sumus, hodiernum simultaneum Fratrum funus, præsagium non sit, etiam atque etiam denuò vovemus. Atque sic tandem ad eos ipsos, quorum exuviis hæc solennia iusta funebria parata & dicata sunt, nostra se convertet oratio, brevem licet, inter vivos actam eorum ipsorum vitam enarratura.

Constat igitur ex dictis, utrumque Fratrum STOLTIORUM, aliquoties jam laudatorum, & supra nominatorum, hanc ipsam, tam à Musarum sede, quam ab emporio atque commerciis longè latèque diffusam famam ac celebritatem consequutam urbem, Patriam agnovisse suam. In quâ, major natu quidem, Anno R. S. MDCCXI. corrente mense Octobri; alter autem, ætate inferior, Anno MDCCXV. mense Februario, mundum ingressi, lucem hanc primitus adspicere ceperunt. Atque conjectu facillimum est, B. B. Parentes Cœlo sibi datam utramque hanc prolem non minori, ac reliquam, cum gaudio ulnisque lætis excepisse. Sicut quoque certum est, eos, quod eorum ipsos pietas jubebat, cum recens natos à communi corruptæ nostrum omnium na-

C

turæ

turæ maculâ congenitique mali sordibus non immunes aut puros agnoscerent, tempestive curasse, ut ad sacrum fontem deportarentur, quò à Spiritu S., mediante illo divinitus instituto lavacro in Verbo, mundarentur atque sanctificarentur, & ex filiis iræ in filios DEI adoptarentur, Regni cœlestis hæredes futuri. Nec, utprimùm ad ætatem aliquantulum maturiorem progressi sunt, quod ad sinceram erga DEUM pietatem, & ex eâ promanantes virtutes reliquas teneris animis implandas facere posse, rebantur, quidpiam omisere. Potius, statim ætas & capacitas permiserunt, privatae cum domesticorum, tum aliorum extra domum Informatorum institutioni traditos eos voluerunt, qui tam vivendi morumque regulas iis maturè præscriberent, quam prima bonarum Literarum inculcarent fundamenta.

Sed nunc tempus adest, quando, ratione manuuctionis in diversos fines directæ, sejuncti sunt ab invicem fratres, dum alter Studii consecratus, alter non item: quapropter & nobis jam separandi quasi sunt, deque singulis seorsim dicendum.

Quantum igitur ad B. Candidatum, DN. CHRISTIANUM RUDOLPHUM STORM, tanquam annis & ætate superiorem, ideoque primùm nominandum, attinet, crescentibus paulatim infantiae annis, mox ingenium in eo habile, promptum atque felicius capacitatis animadversum fuit: quomobrem B. Genitor, haud melius ei consultum iri, prudenter arbitratus est, ac si Literarum Studiis eum manderet, ad quæ proprio quoque nisu veluti trahi videbatur. Hinc, præter antea laudatos domesticos Præceptores, inter quos haud postremum fuisse novimus DN. STURMIUM, Pomeran. hodie Verbi divini Ministrum optimè meritum, commissus est informationi privatim tum heic studiosam Juventutem docentis Magistri, nunc & Amplissimi Philos. Primæ in hac Alma Professoris Publ. Ordin. DN. KÄMPFERI, Collegæ ac Amici nostri æstumatissimi. Cumque laudatissimus Parens hunc suum secundogenitum, ob compositos mores, discendi ardorem & alacritatem ingenii, singulari complecteretur amore, ut eum ceteris cariorem habuisse dici potuisset, ipseque Latinarum Literarum non rudis & ignarus esset, sed supra mediocritatem in illis versatus, voluptati sibi duxit, qui, quoties alia graviora negotia permittebant, propriam adhiberet operam ad eum in illis magis instruendum, nunc compositiones ejus revidendo, nunc translationum materiam suppeditando, nunc alia cum ipso colloquia instituendo, quibus & ingenium illius excitari posset, & scientia rerum augeri.

Humanioribus ergo, quæ dicuntur, Literis ita jam imbutus, ut altioribus Studiis Academicis tractandis aptus atque maturus judicaretur, ante decennium, Anno nimirum MDCCXXVI. d. 6. mensis Martii, Sceptra Academica tunc temporis gubernante summè Reverendo DN. ENGELCKENIO, Fautore ac Collega nostro Honoratissimo, Civium Academicorum adscriptus numero fuit. Et ex eo tempore primùm Cursum Philosophicum explicantem audivit summè Rever. DN. BURGMANNUM, tum adhuc privatis Prælectionibus vacantem, hodie verò Theol. Professore, Collegam, Fautorem & Affinem nostrum æstimatissimum. Mox etiam frequentare cepit, quem præcipuè sibi Doctorem elegerat, Consultissimi nostri DN. MANZELII, tum equidem

equidem Moral. Philos. jam autem nunc Codicis Prof. Publ. Collegæ ac Fautoris nostri certissimi, tam Philosophicas, quam Juridicas Scholas, non prætermisso exercitio Disputatorio, contestante mox dicti Dn. Præsidis Anno MDCCXXVIII. edito Programmate invitatorio de Quæstione: Ob das Corpus Juris der Juristen Bibel sey? ubi inter alia duodecim Commilitonum nomina, Nostri quoque nomen conspiciendum comparet. Et hi laudati Præceptores illius unanimi consensu non solum ingenii promptitudinem in illo, sed & discendi cupiditatem, indeque promanantem attentionem, assiduitatem ac diligentiam, quam ipsis testatus est ac demonstravit, laudant. Interea, hæc graviora licet, tanquam primaria Studiâ, tractans, minimè tamen elegantioris Latinitatis culturam, uti multorum mos est, vel sprexit, vel neglexit, sed in eâdem semet exercere non destitit, operam navans omnem, ut majora semper in eâ incrementa capeceret, ac magis subinde cresceret magisque. Nec minùs aliis etiam elegantiam se suâ & jucunditate commendantibus Studiis deditus repertus fuit, in Historico cumpri-
mis & cum illo connexis, utpote Geographico, Genealogico, atque Heraldico, multam quærens & inveniens suavitatem ac animi delectationem.

Plantas in aliam aliquando terram transplantatas citius feliciusque crescere solere, hortorum cultores docuit experientia: nec ab-
similis multum est ratio Literis initiatorum. Quod expertus ipse B. defuncti Genitor, quippe qui peregrinando haud parum scientiæ prudentiæque sibi comparaverat, Filium huncce suum, unâ cum illius fratre natu majore, Anno MDCCXXIX. ad Halensem ablegavit Academiam Celeberrimam, ut collectum hætenus in Patriâ eruditionis thesaurum ibi adaugeret, quo bono publico tantò magis aliquando prodesse, plusque commodi eidem lucrari posset. Atque hîc sine dubio ex Famigeratissimorum Jctorum, BÖHMERI, GUNDLINGII, LUDOVICI, aliorumve Lectionibus profectus haud exiguos acquisivit, ut non nisi multum locupletatus domum reversus fuerit.

Contingebat interea, ceu supra jam indicatum, cunctis quidem pertristis, at placidus tamen & beatus Parentis obitus, quem & Noster nunc piè defunctus, ceu par erat, filiali pietate & affectu admodum agrè ferebat; neutiquam tamen ille animum ipsius ab amore Studiorum avertere, aut abstrahere valebat. Quin, eidem ut satisfaceret, non modò prælaudatum suum Dn. Præceptorem, cujus in docendo fidelitatem ante abitum ad Hallenses suum abunde expertus erat, quotidie adibat, ampliorem ex ejus ore doctrinam hauriens, sed etiam consensu superstitis tum adhuc Matris, novum iter ingrediebatur, plura celebriora Germaniæ loca visurus. Inter hæc autem præcipuam Academiarum, ad quas proficiscendo deferebatur, habendam sibi rationem esse, prudenter judicavit, quos ubique locorum inveniebat, eruditos adiens, colloquia cum iis miscens, ac eorum se favori commendans. Cumprimis Argentoratum eum in modum ipsi placebat, ut in florentissimam ibi Universitatem, ceu membrum ejus, recipi Studiis suis consultum duceret, per aliquod temporis spatium in eâ, non sine Studiorum ac eruditionis incremento haud spernendo, commoratus,

C 2

Cum

Cum autem, tam Patriæ amore, quam desiderio Matris dulcissimæ commotus, natale solum repeteret, ac Suis tandem restitutus esset, mox eum hoc excipiebat infortunii, ut, qui Genitoris sui amantissimi & erga se beneficentissimi, haud pridem, nunc etiam, opinione citius, optimæ Genitricis, de se non minus longè meritissimæ, providâ curâ, unâ cum Fratribus atque Sororibus, omnibus ætate se minoribus, orbaretur. Sic namque Stolteniana domus Capite privata & destituta cernebatur, nec erat, qui præesse posset. Quapropter, uti reliqua relicta proles optimorum Tutorum ac Curatorum curæ ac fidelitati committenda erat; ita Beatus noster Dn. Candidatus de habitatione Studiis suis finique proposito apta & accommoda sollicitus, ac circumspiciens, eam, rogatu suo, invenit in ædibus Illustris DN. Consilarii ac Antecessoris Almæ hujus Famigeratissimi, DN. CARMONII, Collegæ, Compatriis atque Fautoris nostri Colendissimi, & eâ quidem ratione, ut nec Hospitem Inquilini, nec Inquilinum Hospitis pœnituerit unquam. Quâ namque Beatus florebat indolis bonitate, cavebat operamque dabat omnem, ut ne cuiuspiam molestiæ quid crearet, sed, sicuti morum ipsius suavitati jucunditatiue conversationis haud difficile erat, omnium sibi animos ac benevolentiam conciliaret, favoremque vitâ & factis promereretur. De quibus etiam multa in laudem ejus vergentia dici heic possent; tamen non tam propriis ea, quam mox laudati Excellentissimi Viri, DN. Hospitis illius verbis proferre malô. Ad percontationem namque meam, quomodo in domo suâ se gesserit Beatus? hunc in modum abs eo responsum est: Die Zeit, welche der Seel. Herr Candidatus in meinem Hause zugebracht, und dritthalb Jahr austrägt, hat Er mir nicht die geringste Beschwerde verursacht; sondern sich jederzeit from, still und modest aufgeführt. Nahm Theil an meinem, und meines Hauses, gutem und wiedrigem Geschick. War gegen jedweden humain und freundlich, liebevoll gegen die Armen, und dienstfertig gegen alle, die von Ihm etwas begehrten. Liebet den Frieden, und abstrahirte von aller Gesellschaft, dabey Er in Weitläufigkeit gerathen möchte. Sic, sanè, demonstravit, unâ cum sanguine, virtutes quoque paternas ad se derivatas, & in se propagatas fuisse.

De Studiis ipsius cum ante dictum fuerit, non est quod ulterius addamus, cum quilibet, vel me tacente, conjicere potest, ardorem ac amorem adversus ea, non decrementa, sed incrementa potius quotidie cepisse. Quod enim de divitiarum studio proverbio dici solet:

Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit;

id in simili de Literarum Studiis dici & applicari posse, si affirmavero, me nequitiam à rei veritate, reputo, aberrare, cum & hic, plus potæ, plus sitiantur aquæ. Supereft tamen adhuc memorandum, eoque sua ipsum Studia produxisse, qui rigorofo, quod dicunt, pro Candidatura (sic namque loquimur) seu Doctoris in utroque Jure Gradum obtinendi licentia, Examini se non sistere solum, sed id etiam, cum DNN. Examinantium approbatione applausuque multo, currentis hujus anni primo, quem Januarium vocamus, mense, sustinere ac superare valuerit. Tantum autem abest, ut remissior in Studiis animus postea factus sit, ut potius ei calcar additum arbitratus sit, ad progrediendum

endum non solum in stadio, sed majora quoque tentanda.' Quod quidem iterum testimonio omnium certissimo, verbisque CARMONIANIS confirmare licebit, quæ hæc sunt: Nachdem Er sein Examen rigorosum, cum laude, ausgestanden hatte, repetirte Er die Jura vor sich fleißig, und zeigte sonderlich eine Neigung zur Praxin, daher Er mit mir des Stryckii Praxin Forensen durchzugehen, und dabey etwas zu elaboriren, sich eifrigst entschloß, mußte aber wegen seiner Krankheit abbrechen, da Er noch nicht völlig über die Helffte gekommen war, woben ich immer ein herliches Judicium verspührete, wiewol es Ihm auch an Memoria und Ingenio nicht fehlte ꝛc.

Dolendum igitur est, tam egregias dotes, à quibus Patria permultum sibi boni promittere & expectare potuisset, evanuisse, hodieque cum ossibus unâ consepultum iri. Sed *imperscrutabiles sunt viæ Domini*, & quis ejus cognovit mentem? aut quis consiliarius ejus fuit? cum Apostolo, Rom. XI. 33. 34. exclamandum, & præ admiratione interrogandum nobis est. Quandoquidem autem, qui Patriæ Beatum eripuit, morbi lethiferi factam audivimus mentionem, ad ejus quoque descriptionem nos converteremus, ni ferias heic nobis fecisset, qui curam illius egit, Præ-Nobiliss. DN. BURGMANNUS, Med. D. & Practicus felicissimus, Fautor, Amicus & Affinis noster Honoratiss. cujus de eo relationem hic integram inferemus, ita sonantem:

Morbum B. D. adumbraturus, supervacaneum duco, exactam omnium malorum quibuscum Ipsi colluctandum fuit, facere mentionem; quandoquidem indicato tantum morbi nomine, vel Medicinæ minus gnaro, haud obscura sunt incommoda, quibus idem plerumque stipatus esse solet. Phthisis autem consummata hincque insanibilis hostis ille infensissimus fuit, a quo B. D. non tantum graviter afflictus, sed cui tandem victas dare manus coactus fuit. Primordia hujus mali se jam præterita observasse hyeme, Ipse aliquoties fassus est. Quandoquidem autem eadem fuere levia atque nullum attulere impedimentum, attentione minime digna judicata sunt. Sibi hinc relicto morbo, altiores eundem fixisse radices eo minus conjectu difficile, quo magis nota ipsius in pejorem statum transeundi proclivitas. Quod cum B. D. cito satis sentire videretur, auxilium atque subsidium e Medicina petere minime negligebat. Suppeditabatur idem Ipsi omni qua fieri potuit cura atque sollicitudine, nihilque prætermittebatur, quod malo huic gravi obicem ponere posset. Sed vera morbi conditio facile indicabat, plus valere arte malum. Continuato quidem per æstatem remediorum usu, haud exigua affulgebat spes, fore ut morbus, si non penitus subjugari, saltem ejusdem gravitas tolli, sicque vita portrabi posset, cum omnium fere symptomatum

D

haud

haud mediocre sentiret decrementum, ita ut aëre sereno existente in publicum etiam prodire potuerit; corporis tamen languor atque extenuatio tussisque molestiae nulla arte superabiles altius radicati morbi haud leve suppeditabant indicium, hincque spem de allevando sensim morbo ex aliquali restitutione conceptam omnem auferabant. Insignis etiam, quæ non multo post sequebatur mutatio, satis confirmabat, quam infirmo eadem superstructa fundamento. Æstate enim ad finem properante, mutatoque hinc aëris statu, non solum pristinam, sed & pejorem morbus induebat faciem. In auxilium denuo vocabantur non tantum quæ antea nobis salutaria atque proficua fuerant remedia, sed & alia virtutis minime inferioris istis jungebantur. Quibus etiam id efficiebatur, ut interdum non omnis spes evanesceret, fore ut malum denuo mitigari possit; sed cum natura, ex diuturnitate morbi nimium debilitata, ferendis malis tandem impar redderetur, languescantibus indies viribus ellychnii instar, cui nutrimentum deficit, placide atque tacito exstinguebatur.

Vidimus ita, CIVES! qualisnam corporis ejus habita fuerit cura: Nunc etiam animæ quæ fuerit, cum ea potior hominum pars sit, eaque propter ejusdem præcipua habenda ratio, percipiamus. Quandoquidem igitur, uti relatum legimus, diutino cum morbo conflictatus est, Christiana nos charitas sperare jubet, eum ipsum mortalitatis suæ, morbi quippe non aliud, quam mortis nuncii sunt, haud immemorem vixisse, quantumlibet diffitendum non sit, initio naturam sui conservationem anhelasse, habitæque annorum ratione, sperasse. Sed lecto tandem affixus, viriumque defectum sensim sensimque invalescentem sentiens, animum maturè recollegit, totum totumque se divinæ providentiæ committens, quam mentem suam his aperte declaravit verbis: Obwohl Er gerne noch ein wenig leben wolte, solte ihm doch ein seeliger Abschied lieber seyn, als wenn er wieder gesund, aber ärger werden solte, welches Er auch dem lieben Gott im Gebet fürgestellt hätte. Atque hunc ipsi constantem abinde animum mansisse, colligendum est ex eo, quod postridie, quam emortalis ipsius illuceret dies, fatus refertur: Er mercke wohl, daß Gott über ihn gebieten würde, und habe er sich in seinem Heylande nunmehr fest gesetzt, seinen Heil. Willen zu erfüllen, es gehe zum Leben, oder Sterben, ingeminatis simul è Cantico Ecclesiastico rhythmis: Ach! wer wolte doch nicht gerne sterben, und den Himmel für die Welt ererben? Quo ex sermone Generosa magnisque virtutibus præfulgens DN. HOSPITA ipsius, quo ferebatur in eum materno simili affectu, quem & diurnâ nocturnâque illius curâ per totum ægritudinis tempus erga eum demonstravit, pia de vitâ æternâ statuque beatorum futuro, mundique hujus vanitate, colloquia miscendi arripuit occasionem, qualia & cum eo sequentibus diebus, ut ejus circumstantiæ vel postulabant, vel permittebant, ad exitum & finem usque vitæ continuavit. Interroga tus,

rogatus, numne, cujus jam aliquoties sponte mentionem fecerat, usus S. Dominicæ Coenæ fruitionis desiderio tangeretur? omnino se id in votis habere, respondit. De quo certior cum factus esset Confessionarius illius, summe Rev. & Ampliff. DN. M. JOACH. WILHELM. GERLINGIUS, ædis Marianæ Pastor longe meritissimus, Fautor & Amicus noster multum æstimandus, actutum ad eum accessit, abs ipso non sine animi lætitiâ, ceu signis declarabat, exceptus. Qui, cum benè præparatum offenderet, præviis cum admonitoriis, tum consolatoriis sermonibus, prælectoque, ad illius desiderium, quem ipsemet evolverat, hymno: *Auff dem Nebel folgt die Sonn, u. s. f.* pœnitentiam in vitâ commissorum, & in Christum Redemptorem fiduciam, non sine suspiriis internoque gemitu, ut externis ex indiciis animadvertebatur, contestatum, tam peccatorum absolutione, quam salutifero corporis sanguinisque Domini nostri viatico beavit. Quo accepto, in laudibus divinæ gratiæ, & gratiarum actione pro eadem sibi jam exhibitâ, permansit, se nunc felicibus feliciorem, quin felicissimum omnium, æstimans prædicansque. Neque postea pias cogitationes deseruit, sed institutis de præsentis suo statu secum colloquiis mire delectatus, sæpius ingeminavit illud: *O wie seelig seyd ihr doch, ihr Frommen, die ihr durch den Tod zu Gott gekommen!* integrumque canticum hoc, quamdiu lingua suum faceret officium, repetiit. Oriebatur tandem dies, vitæ ipsius, quatenus ea mortalis erat, occasum afferens, qui superioris mensis supra decimum octavus erat, quo quidem animi deliquium passus, sed refo-cillatus fuit, inter adstantium institutos ipsique, ceu gestibus ac nutu subinde declarabat, acceptissimos, e Verbo divino sermones & ejaculatorias preces laudandam demonstrans in doloribus patientiam Christianam, balbutiente jam licet linguâ votum fundens: *Mein Jesu komm doch, löse mich auf!* Ingruente jam diei vespérâ, vespérâ vitæ illius & finem appropinquare, animadvertebatur: quamobrem ad eum advolabat sæpius laudatus DN. Hospes, quem advenientem hilari excepit vultu, quique solatia ipsi e Verbo divino hausta afferebat, quæ se rectè capere, gestuum ac nutus indiciis probabat, ab eomet ipso autem nihil alterius articulati sermonis audiebatur, præterquam illud, raucò sono prolatum: *Nun habe Hoffnung, daß mein Heyland kommt.* Ad-erat mox, ac eum moribundi statum resciverat, prædictus Dn. Confessionarius ejus, qui preces super elinguem jam factum ad DEUM fundebat, & ultimam gratiæ divinæ commendato sacerdotalem impertie-batur benedictionem. Quibus peractis dictisque, non multo post inter horam VI. & VII. in Salvatore nostro placidè obdormivit. Requiescant igitur ossa illius in pace!

Nos verò nunc ad alterum Fratrum, DN. HENRICUM CHRISTIANUM *SOFFEN*, qui nascendo sequutus istum erat, & nunc iterum moriendo citò sequutus est, ut nec in morte sejungerentur, sicut & eorum corpora simul communi nostrum omnium matri, telluri mandanda sunt, nos convertemus. Hunc B. Parentis intentio mercaturæ, quippe quâ ipsemet, largâ sub cœlesti benedictione, florebat, destinare videbatur: at postquam is e conspectu hominum morte decesserat, Noster in eligendo vitæ genere animum ancipitem ac hæsitantem prodebat, à negotiationibus tamen omnium alienissimum. Visum igitur

initio ipsi fuit, experiri, num Statui militari assuefieri posset, ut eidem
 se voveret traderetque. Sed prævaluit tandem, suadentibus etiam co-
 gnatis & fautoribus, rei œconomicae ruralis studium, cui se totum man-
 cipare decreverat, ac apud animum secum firmiter constituerat, de eo
 ut quam maximè sollicitus, qui expertum, prudentem atque fidelem
 in eo ducem inveniret, cuius institutioni monitisque tutò se commit-
 teret. Ac in eo proposito, posteaquam talem in Generoso Viro, DN.
 DITHMAR, cohortis equestris Præfecto, qui nunc Ducali Præfecturæ,
 Stova dictæ, præest, invenerat, cuius ab experientiâ, atque dexterita-
 te, quicquid eâ in re conducibile proficuumque, abundanter non
 addiscere non poterat, per biennium salutaribus ejus consiliis jam im-
 butus, constanter perseverasset, nisi & ipse documento nobis esse de-
 buisset, à nostris diversas esse cogitationes viasque divinas. Nam
 ipsum etiam velut è longinquo ætati nulli parcens infectata mors est,
 dum! ex aliquo tempore latentem in corpore seseque occultantem
 morbum circumtulit; quanquam mortem ipsam adeò propinquam,
 quin proximam sibi jamjam adesse, non ominaretur. Memoratu
 quippe non indignum judicabitur, referri, eum opinione suâ, & ut
 aliis etiam externè apparuit, firmum beneque valentem huc adve-
 nisse, tantum ut fratrem, quem gravi continuoque morbo correptum
 decumbere perceperat, inviseret, eique sua, si qua fors opus foret, officia
 præstaret, haud existimantem, extremam horam & funera non illum
 solum, sed semet ipsum etiam heic exspectare, ita ut brevi temporis
 intervallo uterque spe citius è mundo hoc evocandus esset. En enim!
 triduo vix ab urbis ingressu præterito, gravem in morbum implica-
 batur, quem satis periculosum fore, illicò judicatum fuit. Quam-
 obrem, qui proximo consanguinitatis ac affinitatis vinculo Defuncto
 juncti, nulli studio pepercerunt, ut maturè, tam animæ ipsius, quam
 corpori conveniens Medicina quæreretur applicanda. Ut autem ani-
 mæ, ceu partis nostræ potioris, curam primum memoremus, accersit-
 us ad eum in tempore fuit, quem ante jam B. Fratris Confessiona-
 rium laudavimus, sume Rev. DN. P. GERLING, qui nec suo, quâ est
 mente religiosâ, defuit officio, sed lecto affixum non semel, sed ite-
 rum atque sæpius adiit, talia cum eo colloquia instituens, quæ statui
 illius & pristino & præsentī congruerent, ut non voluntatem divinam
 solum, communemque mortalium omnium corruptæ naturæ imbecil-
 litatem, sed propriam ipsius etiam antè actam vitam & in eâ commis-
 sa in memoriam ipsi revocaret, ad agendam seriam de iis pœnitenti-
 am, & quærendum in Christi merito refugium, decenter eum atque
 graviter adhortatus. Nec, quod DEI opus est, Verbum, quod est po-
 tentia DEI ad salutem omni credenti, Rom. I. 16. inefficax ab eo rediit,
 sed, operante per illud Spiritu S., virtutem in eo suam exseruit, ut tam
 ad agnitionem ac confessionem delictorum duceretur, quam firmam
 ex eodem in Christum fiduciam conciperet. Hinc procul dubio sæ-
 pius, etiam cum lingua suum ampliùs officium facere non valeret, cor-
 de ac mente suspirante, cum magno quidem olim peccatore, sed viro
 secundum cor DEI factō, Regio illo Psalte, Psalm. XXV. 7. divinam pre-
 catus misericordiam est: *Gedencke nicht der Sünden meiner Jugend,
 und meiner Ubertretung, gedенcke aber mein nach deiner Barmherzigkeit
 umh,*

umß deiner Güte willen! Et ex adverso, cum Ecclesia: Herr! ich glaube, hilff mir schwachen: Laß mich ja verzagen nicht. u. s. f. Sed, præteritis aliis, postremam cum eo DN. Confessionarii referemus actionem, & eam quidem ita, prout eandem is ipse, proximi piæ Defuncti Affinis, Nobiliss. DN. **WENDEN**, Primarii hujus loci Civis ac Mercatoris florentissimi, rogatu, delineavit. Sic autem ille, ad instantiam hujus, de eâ perscriptit:

Er, B. nunc DN. **STOLTE**, schien je mehr und mehr zu merken, daß er vielleicht sterben müste, und ob ihm wohl das Leben lieb, so bezeugte Er doch, daß Er sich den Göttlichen Willen zum Sterben müste gefallen lassen, fragte also, obs nicht möglich, daß er noch zuvor mit dem H. Abendmahl könnte versehen werden? Als ich erwiederte, daß Gott dies Heils-Mittel allen Gnaden-hungrigen verordnet, und in meinen Mächten nicht wäre, es jemanden zu verhalten, der sich dessen in gebührender Ordnung bedienen wolte, so hat er sein Verlangen wiederholet, und sich büßfertig bezeuget. Denn nachdem ich ihm das nöthige von neuen zu Gemüthe geführt, und weil er wegen Schwachheit des Leibes nicht viel reden konte, die Stücke der Buße durchgegangen, und so wohl nach seiner Reu und Glauben an Christum gefragt, und ob er nicht, wenn er wieder auffkommen solte, was noch hinterstelliger Zeit im Fleisch seyn möchte, dem Willen Gottes, und nicht der Menschen Lüssen leben wolte? so hat er alles mit einem deutlichen JA bekräftiget, auch sonst durch manchen Seuffzer mir Hoffnung gemacht, daß er zur Erkenntniß seiner Sünden gekommen, und in dem Verdienst JESU seinen Trost suche. Er hat endlich mit vernehmlichen Worten, und fast aus allen Kräften mir zugeruffen, daß, wenns mit ihm zum sterben kommen solte, er sich verlassen wolle auff die Gnade Gottes, welche grösser denn alle Sünden. Worauff ich ihm die H. Absolution, und das verlangte H. Sacrament, nach vorher geschehenen Unterricht aus Gottes Wort, ohne Anstand gereicht habe. Da ich hernach den Tag vor seinem Ende wieder zu ihm gekommen, so habe, (wie ihnen bekandt ist) ihm nur zu reden, aber eigene Erklärungen von seinem Glauben nicht erwarten können, weil die Sprache bey nahe schiene aufzuhören.

Qualenam autem morborum tam atrox genus juvenile corpus invaserit, ut animam efflare coegerit ipsum, qualiaque contra illud allata remedia sint, quanta &, ut valetudini pristinoque vigori ægrotans restitueretur, adhibita Cura, Celeberrimi Medici, Dn. D. & Prof. **BURCHARDI**, Fautoris ac Collegæ nostri Honoratissimi, verbis conceptum, ac meis, magis velim, legatis, quò integra exitus hujus historia non ignoretur. Sic autem Vir Experientissimus:

Die Vto Septembris, circa vesperam, Hæmoptysi, morbo juventuti potissimum familiari, correptus juvenis, integra hucusque sanitate gaudens, insignem sanguinis copiam, cum levicula Tussi, per vices effudit. Quod atrocissimum malum, licet ipse Venæ Sectione largiori oppugnare allaborasset, postero tamen die, infausto rediit omine; eo majus periculum portendens, quod Febris, cum pulso pleno, & Spiritus non levi difficultate,

E

cultate,

cultate, accesserat: Non enim immunem ab inflammatione amplius pulmonem esse, exinde conjecturare haud difficulter licebat, roseo genarum colore suspicionem etiam confirmante. In consilium hoc ipso die vocatus, ut ancipiti huic malo felicius mederer, inflammationi, & febri inflammatoriae prius obviam ire, decrevi, quam Hæmoptysi, minus quippe præ ista metuendæ; præscripta eum in finem mixturâ ex discutientibus, ac solventibus diureticis constante. Considerans interim magnitudinem morbi, & quod ob varia, quæ instabant itinera, ægroto adesse non possem, ut alium adhuc Medicum, consiliorum arbitrum, agnati mihi jungerent, expetii. Itaque circa vespere, cum de novo sævus recurreret Hæmoptoe, advocatus Vir, in Arte Excellens, Eperientissimus Dominus D. Burgmannus, Amicus noster integerrimus, per octiduum, in mea absentia, ejus curam gessit, nihilque intermisit, quo atrociam mali vinceret. Et inducias quidem dedit cruenta expectoratio: perstitit tamen Febris, & oppletorius pectoris status. Quem licet eradicare, post reditum meum, communicatis inter nos consiliis, allaboratum sit, frustraneus tamen fuit noster conatus: aucta potius indies respirationis angustia, ita ut erecta cervice Spiritum ducere cogeretur. Cui malo cum tandem supervenirent, per vices, sudores frigidi, cum mentis aliquali alienatione, Die XXV. hujus mensis, hora V Ita matutina placide exspiravit.

Sic itaque fratrem frater insequitur: sic duorum Nobilissimorum Juvenum, dotibus non minus ac ætate florentissimorum, conjunctum funus comitandi non modo, sed & deplorandi datam nobis cernimus occasionem. Itane satis hætenus superioribus temporibus in laudatissimam hancce Familiam grassata fuerat intemperies sævitiæve mortis? Numne sufficiebat illius inclementiæ, unum ex duobus rapuisse, ne, cum radice, stirpem hanc uno tempore, eoque tam brevi, penitus exscindere ac tollere velle videretur? Atat, quid mortem inculasse, vel inclementiæ sævitiæve damnassee juvat? quam in mundo rebusque humanis non nisi ceu ministram, Superioris sui jussa exsequentem, respicere decet. Ad Auctorem vitæ viventium cunctorum, mortisque Dominum oculos fidei nostros potius convertamus, par est. Huic autem quis dicit: quid facis? Job. IX. 12. Nam imperscrutabilia sunt judicia ejus, & impervestigabiles viæ ejus. Quis enim cognovit mentem Domini? aut quis consiliarius ejus fuit? Aut quis prius dedit ei, ut vicissim reddatur ipsi? Ita potius, in hac etiam re, cum Paulo Rom. XI. 33. 34. 35. nostram declaremus admirationem sapientissimorum DEI consiliorum, & in ejus hisce directâ voluntate acquiescentiam nostram. Cum primis autem meditanda hæc sunt relictæ fulgidissimæ Familiæ, quam casus hicce propius attingit, cuique majorem attulit tristitiam atque mœrorem. Durum, fateor, est morte amittere,

mittere, qui nobis in vitâ chari fuerunt. Durius, propinquitate sanguinis nos attingentes à nobis, & è medio tolli. Ast funera eorum multiplicari, omnium durissimum. Nemo proinde futurus est, qui mœstissimæ Familiæ, quem, ob duplex uno die paratum Fratrum dilectissimorum funus, demonstrat, acerbum luctum, in pejorem interpretaturus sit partem, quem ex adverso tantò justiore confiteri nos oportebit, quanto plus eximiæ spei, prout percepimus, unà cum illis, videmus Patriæ subtractum, ac consepultum iri. Quapropter, cum tristatis contristemur, dolentibus condoleamus, cumque lugentibus conlugeamus, solatium illis efficacissimum ab eo, qui solatii omnis ditissimus fons est, voventes & apprecati. Hoc namque non solum humanitatis, sed Christianæ quoque charitatis lex vult, dicitat, jubet. Nec minus etiam gubernatricem rerum nostrarum providentiam votis adeamus nostris, ut Familiam STOLTIANAM, sicuti hætenus, ita & in posterum in Civitate nostrâ, tam dolorificis ab eâ casibus clementer averfis, florere faxit!

Sed nostri ipsorum ut ne simus immemores, alienis exemplis docti, propriam nostram iterum iterumque meditemur mortalitatem. Neque mortalitatem in se tantum, sed primam etiam ejusdem præcipuamque causam diligenter nobis in memoriam revocemus. Quid mihi velim, citra divinationem multam Vos, CIVES! intelligere, reor. Scilicet, *per unum hominem peccatum in mundum intrasse, & per peccatum mortem, & sic in omnes homines mortem pertransisse, quatenus omnes peccaverunt*, Gentium ille Doctor nos docuit Rom. V. 12. addito Cap. VI. 23. mortem peccati stipendium esse. Propter peccatum igitur nobis moriendum, & mors inevitabilis est. At novimus, eodem Apostolo, Rom. II. 1. docente, *nihil (adeoque nec mortem) iis esse condemnationi, qui sunt in Christo Jesu, & non secundum carnem ambulant, sed secundum spiritum*. Quapropter, ut ne nobis mors nocumento sit, sed transitus ad vitam fiat, fide maneamus in Christo Jesu, neque secundum carnem, sed secundum spiritum ambulemus. Quod autem utrumque sine pœnitentia fieri non posse, nemo est, qui ignoret. Quare, sicut quotidie variè peccamus; ita per virtutem Spiritus S. danda nobis est opera, ut in pœnitentiâ quotidianâ, cum mors advenerit, inveniamur. Non enim committendum est, ut diem ex diè prolatando pœnitentiam differamus, quippe quod nimis periculosum, cum exploratum nemini sit, quamdiu sit victurus: nemini tempus patefactum, quo mors, tardè vel velociter? ad eum sit accessura. Quod si contigerit, quempiam ab eadem opprimi, antequam peccatorum suorum pœnitentiâ ductus veniam eorum expetierit, ac impetraverit, quæ, quæso te, salutis istius spes superesse poterit? Certa mors est, sed certa etiam horæ mortis incertitudo. Quorum equidem Vos, quos Florem Studiosæ Juventutis, & haud immeritò quidem, appellare solemus, admonitos velim, ne qui Vestrûm fortean, quod absit! multorum annorum calculum ducendo, in agendâ pœnitentia fiant segniores, aut negligentiores. Vel ipsum nomen *floris juventutis* auditum, si rectè penfitaveritis, inconstantia, fragilitatis & fugacitatis vitæ Vos admonere potest. Ut namque flores, quò propius ad vigorem suum & summum

E 2
elegantia

elegantia gradum atque vivacitatem florendo accedunt, eo lubentius decerpi solent; ita mors non minus juventutis flori insidiatur, si DEUS permiserit, eum hinc ereptura. Intueamini, quæso, quæ hodie prosequimur, Fratrum funera, & ab iis florum discite caducitatem. Quod si hos audire doctores forte veremini, audiat divinum Vatem, *Psal. CIII. 15.* ac, ut memoria, ad crebriorem recordationem, altius infixum hæreat, vernaculâ nostrâ loquentem: Ein Mensch, inquit, ist in seinem Leben wie Gras, er blühet wie eine Blume auff dem Felde, wenn der Wind darüber gehet, so ist sie nimmer da, und ihre Städte kennet sie nicht mehr. Conf. & *Es. XL. 6. 7. 8.* Quicquid ceteroquin de vitæ hujus brevitate ac fugacitate dixerim, id ita tamen impendendum non est, ac si quis, metu vel spe brevitatis vitæ, rerum suarum minus satagere, vel in actionibus & negotiis suis remissior fieri possit debeatur. Nemini namque de vitæ suæ termino constat, & experientia testatur, non raro, quos ob debilem corporis constitutionem, ad maturitatem vix perventuros judicaverant, ad proveciorem tamen ætatem usque vivendo pertigisse, contraque, quos senes fore speraverant, juvenes adhuc, vel saltem in annorum vigore, diem obiisse suum supremum. Quare, si quid fidei qualibuscunque consiliis meis adhibere non dubitaveritis, Studia vestra tractetis & res vestras agaris non secus, ac si ad seræ senectutis longævitatē annos protrahere sitis: in vitâ verò gerendâ & agendâ pœnitentiâ, quasi hodie morituri. Cujus si fueritis observantes, gratum id DEO, hominibus acceptum, & Vobismet ipsis proficuum ac salutare futurum. Quod igitur, opto, fiat.

Tandem & Vos, PROCERES ac CIVES ACADEMICI O. O. HONORATISSIMI! tam meo, quam Honoratissimæ, per duplicatum Fratrum in vitâ charissimorum funus satis afflictæ, Familiæ STOLTENIANÆ nomine rogandi estis, ut paratas hodie exequias ire, easque frequenti & perhonorifico comitatu vestro prosequi haud dedignemini. Quod, sicut Mœstis non exiguo solatio futurum est; ita propriam nostram nobis in memoriam revocabit mortalitatem.

Homines namque sumus!

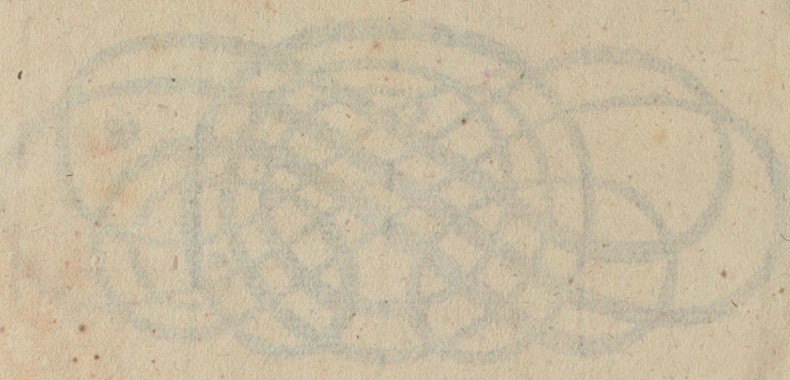
P. P. SUB SIGILLO RECTORALI ACADEMICO,
D. IV. OCTOBRIS ANNI MDCCXXXVI.

Conventus erit in æde Jacobæa,
Hora I. pomeridiana.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

mne, cujus jam aliquoties sponte mentionem fecerat, usus
 æ Coenæ fruitionis desiderio tangeretur? omnino se id in
 e, respondit. De quo certior cum factus esset Confessiona-
 umme Rev. & Ampliff. DN. M. JOACH. WILHELM. GER-
 ædis Marianæ Pastor longe meritissimus, Fautor & Amicus
 um æstimandus, ætutum ad eum accessit, abs ipso non sine
 â, ceu signis declarabat, exceptus. Qui, cum benè præpa-
 deret, præviis cum admonitoriis, tum consolatoriis sermo-
 ectoque, ad illius desiderium, quem ipsemet evolverat, hy-
 dem Nebel folgt die Sonn, u. s. f. pœnitentiam in vitâ com-
 & in Christum Redemptorem fiduciam, non sine suspiriis in-
 temitu, ut externis ex indiciis animadvertebatur, contesta-
 eccatorum absolute, quam salutifero corporis sanguinis-
 i nostri viatico beavit. Quo accepto, in laudibus divinæ
 ratiarum actione pro eadem sibi jam exhibitâ, permansit, se
 us feliciorem, quin felicissimum omnium, æstimans præ-
 Neque postea pias cogitationes deseruit, sed institutis de
 o statu secum colloquiis mire delectatus, sæpius ingemina-

send ihr doch, ihr Frommen, die ihr durch den Tod
 ntegrumque canticum hoc, quamdiu lingua su-
 petiit. Oriebatur tandem dies, vitæ ipsius, qua-
 , occasum afferens, qui superioris mensis supra
 , quo quidem animi deliquium passus, sed refo-
 ntium institutos ipsique, ceu gestibus ac nutu
 ceptissimos, e Verbo divino sermones & ejacula-
 m demonstrans in doloribus patientiam Christi-
 licet linguâ votum fundens: *Mein Jesu kom!*
 ! Ingruente jam diei vespërâ, vespèram vitæ il-
 quare, animadvertebatur: quamobrem ad eum
 atus DN. Hospes, quem advenientem hilari ex-
 latia ipsi è Verbo divino hausta afferebat, quæ se
 ac nutus indiciis probabat, ab eomet ipso autem
 i sermonis audiebatur, præterquam illud, raucô
 habe Hoffnung, daß mein Heyland kommt. Ad-
 ribundi statum resciverat, prædictus Dn. Confes-
 eces super elinguem jam factum ad DEUM fun-
 atia divinæ commendato sacerdotalem impertie-
 Quibus peractis dictisque, non multo post in-
 in Salvatore nostro placidè obdormivit. Requi-
 is in pace!
 c ad alterum Fratrum, DN. HENRICUM CHRI-
 EN, qui nascendo sequutus istum erat, & nunc ite-
 quutus est, ut nec in morte sejungerentur, sicut &
 communi nostrum omnium matri, telluri mandan-
 temus. Hunc B. Parentis intentio mercaturæ,
 largâ sub cœlesti benedictione, florebat, destina-
 quam is è conspectu hominum morte decesserat,
 itæ genere animum ancipitem ac hæsitantem pro-
 us tamen omnium alienissimum. Visum igitur
 D 2 initio

